

Samenstelling van de Commissie per 31 december 2013

De Commissie bestaat volgens de overeenkomst uit vier deskundigen, waarvan Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslân en het bestuur van Wetterskip Fryslân er elk één benoemen en de NAM twee benoemt. Tevens is in de plaatsvervangings voorzien. De Commissie is als volgt samengesteld.

Benoemd door de provincie

1. Drs. F. van der Ploeg, Voorzitter	Oud griffier van de Staten van Fryslân
2. Ir.dr. P.L. Lap (plaatsvervanger voor 1.)	Oud directeur Wegen en Kanalen van de provincie Fryslân

Benoemd door Wetterskip Fryslân

3. Ir. W.G. Epema	Oud directeur ingenieur van Hoogheemraadschap Alblasterwaard en Vijfheerenlanden
4. Ir. W. P.C. Zeeman (plaatsvervanger voor 3.)	Geohydroloog; oud senior adviseur DLG

Benoemd door de NAM

5. Dr.ir. J.H.A. Struik (vice-voorzitter)	Voorheen offshore manager bij de NAM
6. Prof. ir. K.d'Angremond	Emeritus hoogleraar TU Delft
7 Mr. A.H.Oude Elferink, (plaatsvervanger voor 5.)	Voorheen juridisch adviseur NAM
8. Ir. Ing. E. van Hijum (plaatsvervanger voor 6.)	Oud directeur ingenieursbureau

De zittingsperiode van de huidige Commissie eindigt op 15 mei 2015.

Secretariaat

Aan de Commissie is een secretariaat toegevoegd Secretaris van de Commissie is sinds 1 januari 2001 ir. F.H. van Veen te Groningen. Assistent-secretaris was in het verslagjaar mr. H.J. Dijkstra te Leeuwarden. Per 1 januari 2014 gaat de functie van assistent-secretaris over naar de heer ir.ing. G.J. Steendam. Het postadres van de Commissie is per 1 januari 2014: Postbus 21, 9280 AA Harkema.

Het secretariaat is bereikbaar onder telefoonnummer 06-12795716 en per mail: secretariaat@bodemdalingfryslan.nl
Voorts is informatie te vinden op www.bodemdalingfryslan.nl

Taak van de Commissie

De Commissie heeft tot taak omtrent een zo goed mogelijk geformuleerd en gedocumenteerd verzoek, een aanbeveling te doen waarin met reden omkleed wordt aangegeven:

- welke handelingen, werken of werkzaamheden aan te bevelen zijn als maatregelen die redelijkerwijs noodzakelijk zijn ter voorkoming, beperking of herstel van schade ten gevolge van bodemdaling door aardgaswinning.
- welke kosten, hetzij van vorenbedoelde maatregelen, hetzij anderszins (compensaties) de NAM naar het oordeel van de Commissie zou moeten vergoeden overeenkomstig de regels van de overeenkomst.

Bodemdalingsprognoses en metingen

Prognoses

De Commissie baseert zich bij haar besluitvorming onder meer op de meest recente prognoses inzake de toekomstige bodemdaling. Op basis van de overeenkomst is de NAM gehouden tot regelmatig onderzoek, waterpassingen en metingen ten einde de voortgaande feitelijke bodemdaling door aardgaswinning in beeld te brengen en een zo nauwkeurig mogelijke eindprognose op te kunnen stellen. De prognoses dienen door de NAM ten minste eenmaal per vijf jaar aan de provincie te worden voorgelegd. De meest recente prognoses voor de NAM-concessies Tietjerksteradeel en Noord Friesland zijn opgenomen in het NAM-rapport met als kenmerk nr. EP201006302236 en is getiteld "Bodemdaling door Aardgaswinning, Nam-velden in Groningen, Friesland en het noorden van Drenthe, Status Rapport 2010 en prognose tot het jaar 2070. In 2011 is het Statusrapport NAM 2010 gedeeltelijk gewijzigd a.g.v. het voornemen om het grotere gasveld Nes (Dongeradiel) te exploiteren.

Metingen

In haar vergadering van 21 november 2000 heeft de Commissie ingestemd met een programma van hoogtemetingen dat ook wordt aangehouden voor het aangrenzende gebied in Groningen, dat wil zeggen ten minste eens per vijf jaar middels waterpassing een grote of uitgebreide hoogtemeting over het gehele gebied, zo nodig tussentijds aangevuld met een kleine beperkte hoogtemeting. De laatste hoogtemeting heeft plaatsgevonden in 2013, op basis van radar interferometrie (InSAR) en waterpassingen. De resultaten daarvan zijn eind 2013 door de NAM gerapporteerd.

De vier fases van een claim

Bij de afhandeling van claims kunnen veelal vier fases worden onderscheiden:

Fase 1 onderzoeksfase, plan-voorbereiding.

In deze fase worden de gevolgen van de bodemdaling door aardgaswinning geïnventariseerd en worden zo nodig oplossingen ontwikkeld en afgewogen om schade te voorkomen of te compenseren. Voor deze oplossingen worden globale kostenramingen en tijdschema's opgesteld. Fase 1 eindigt met een principekeuze voor een van de mogelijke oplossingen.

In **fase 2** wordt deze oplossing vervolgens uitgewerkt.

De definitieve situering wordt bepaald evenals vorm en afmetingen. Gedetailleerd (waterloopkundig en/of grondmechanisch) onderzoek vindt plaats. Onderzocht wordt welke vergunningen nodig zijn en welke procedures moeten worden doorlopen. Tijdschema's en kostenramingen worden verfijnd.

Fase 3 dient als voorbereiding van de uitvoering. Aan de orde zijn zaken als grondaankoop, verkrijgen van vergunningen en opstellen van bestekken en contracten.

In **fase 4** volgt de uitvoering.

Al naar gelang de voortgang van de werkzaamheden in de opeenvolgende fases worden de gemaakte kosten na goedkeuring door de Commissie door NAM op declaratiebasis vergoed. De eindafrekening van een project of werk wordt verwacht binnen zes maanden na (eerste) oplevering.

Overzicht claims 2013

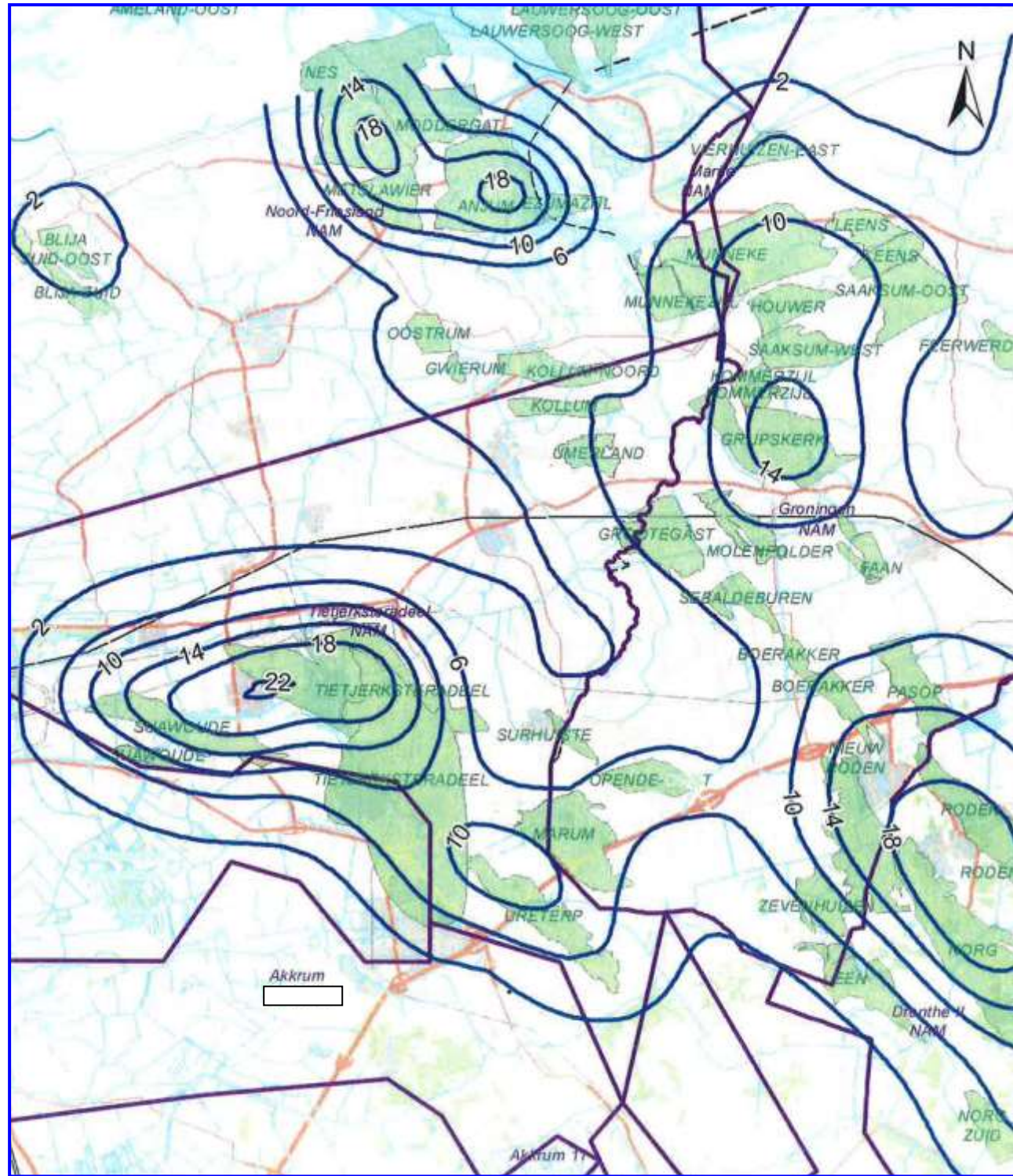
Claim	Verzoeker	Omschrijving	Vergoeding	Datum	Besluit commissie
T1ab4	ws Fryslân	einddeclaratie nr. 4, na RvA 4 gemalen Burgum NW	€ 184.813,39	26/07/13	gehonoreerd 17/09/13
T5aa	ws Fryslân	declaratie personele kosten 2 ^o helft '12	€ 7.704,93	29/03/13	gehonoreerd 21/05/13
T5ab	ws Fryslân	declaratie personele kosten 1 ^o helft '13	€ 10.232,64	30/07/13	gehonoreerd 17/09/13
T16d5	gem. Tytsjerkst.	verzoek vergoeding schade ijsbaan Burgum 2012	€ 6.947,03	08/04/13	gehonoreerd 21/05/13
T16d6	gem. Tytsjerkst.	verzoek afkoop schade ijsbaan Burgum	€ 66.650,00	11/04/13	akkoord o.v. 21/05/13
T16h3	gem. Tytsjerkst.	afkoop kosten fase 4, directie en toezicht	€ 10.000,00	21/03/12	gehonoreerd 19/11/13
T16h4b	gem. Tytsjerkst.	2 ^o termijn aannemer bestek 1108, ROXII	€ 76.511,19	12/12/12	gehonoreerd 12/02/13
T16h4c	gem. Tytsjerkst.	3 ^o termijn aannemer bestek 1108,ROXII	€ 19.981,84	23/09/13	gehonoreerd 19/11/13
T16h4d	gem. Tytsjerkst.	declaratie bijkomende kosten ROXII	€ 877,25	23/09/13	gehonoreerd 19/11/13
T19c	ws Fryslân	verzoek grondonderzoek boezemkaden	€ 12.765,50	01/05/13	gehonoreerd 21/05/13
T20a,b	ws Fryslân	voorstel pilot berekening contante waarde gemalen		01/05/13	akkoord 21/05/13
T21b	prov.Fryslân	voorstel De Centrale As Burgum, aquaduct en brug		22/01/13	akkoord o.v. 12/02/13
T21c	prov.Fryslân	voorstel fase 2 onderdelen DCA	€ 22.000,00	30/10/13	gehonoreerd 19/11/13
T22	gem. Tytsjerkst.	declaratie aanpassingen Klein Zwitserland	€ 37.814,32	04/04/13	gehonoreerd 21/05/13
T23a/e	ws Fryslân	voorschot exploitatie 2009/2011 gemalen	€ 49.075,44	24/10/13	gehonoreerd 19/11/13
NF6b1	ws Fryslân	reactie op second opinion DLG noord mbt waterhuishouding Dongeradiel		28/01/13	advies deels overgenomen en aanv. onderz. 12/02/13
* NF6b1	ws Fryslân	resultaten aanvullend onderzoek DLG noord		17/09/13	advies overgenomen
* N8h	ws Fryslân	declaratie personele kosten 2 ^o helft 2012	€ 7.738,85	29/03/13	gehonoreerd 21/05/13
* N8i	ws Fryslân	declaratie personele kosten 1 ^o helft 2013	€ 7.124,64	30/07/13	gehonoreerd 17/09/13
* *					

* Claims winningsgebied Noord Friesland (NF nummer) vallend onder "Overeenkomst Fryslân" van juni 2006.

Overzicht totalen :

	Winningsgebied Tietjerksteradeel	Winningsgebied Noord Friesland
Totaal in 2002 uitgekeerde vergoedingen:	€ 192.502,75	-
Totaal in 2003 uitgekeerde vergoedingen:	€ 457.856,97	-
Totaal in 2004 uitgekeerde vergoedingen:	€ 859.981,30	-
Totaal in 2005 uitgekeerde vergoedingen:	€ 1.087.262,71	-
Totaal in 2006 uitgekeerde vergoedingen:	€ 2.411.886,38	€ 98.732,03
Totaal in 2007 uitgekeerde vergoedingen:	€ 522.561,17	€ 46.886,01
Totaal in 2008 uitgekeerde vergoedingen:	€ 1.189.628,68	€ 65.887,24
Totaal in 2009 uitgekeerde vergoedingen:	€ 937.080,27	€ 89.139,85
Totaal in 2010 uitgekeerde vergoedingen:	€ 1.148.506,96	€ 31.351,20
Totaal in 2011 uitgekeerde vergoedingen:	€ 278.788,21	€ 18.105,60
Totaal in 2012 uitgekeerde vergoedingen:	€ 179.085,82	€ 109.886,88
Totaal in 2013 uitgekeerde vergoedingen:	€ 422.101,66	€ 14.881,49

Totaal uitgekeerde vergoedingen tot en met 2013: € 9.687.242,88 € 474.870,30

Dit kaartje toont de gedeeltelijke wijziging die het Statusrapport 2010 ondergaat als gevolg van het voornemen om het aardgasveld bij Nes (Dongeradiel) te exploiteren. Het kaartje toont de verwachte bodemdaling in cm in 2070. De blauwe lijnen onderbroken door getallen geven de bodemdalingcontouren weer. De paarse lijnen begrenzen de concessiegebieden.

Vooraf

Overeenkomstig aanbevelingen van de Commissie Bodemdaling Aardgaswinning Fryslân werd door de Nederlandse Aardolie Maatschappij BV (NAM) in de loop van het verslagjaar (2013) circa € 440.000 uitgekeerd om schade als gevolg van bodemdaling door aardgaswinning in haar concessie- of wingebieden Tietjerksteradeel en Noord-Friesland te vergoeden dan wel te voorkomen.

Het totaal van door de NAM uitgekeerde vergoedingen sinds de start van de Commissie in 2000 komt hiermee op ruim 10 miljoen euro.

In het verslagjaar is vooral in de provincie Groningen de nodige discussie ontstaan over de vergoeding en voorkoming van schade als gevolg van de aardbevingen die zich in de provincie hebben voorgedaan en die in relatie staan met de aardgaswinning. Het is goed er hier op te wijzen dat onze commissie, geleid op de "Overeenkomst bodemdaling aardgaswinning Fryslân 2006", zich alleen bezighoudt met de schade als gevolg van bodemdaling door aardgaswinning en niet met de schade die ontstaat door aardbevingen. Dat laatste is een directe taak van NAM zelf. Voor nadere informatie verwijst de Commissie naar de brief van Staattoezicht op de Mijnen d.d. 15 april 2013. Deze brief is opgenomen op de website van de Commissie. Dergelijke bevingen hebben zich in ons werkgebied nog amper voorgedaan en de Commissie sluit zich aan bij de conclusie in voornoemde brief dat Friesland beschouwd kan worden als een provincie met een relatief gering aardbevingsrisico.

De Commissie is in het verslagjaar enkele malen geconsulteerd in verband met schade aan gebouwen. De Commissie heeft, onder verwijzing naar meerdere onderzoeksresultaten, als haar voorlopig oordeel vastgesteld dat er in de voorgelegde situaties geen relatie was tussen de schade en de bodemdaling door aardgaswinning.

Nadere informatie over het werk van de Commissie is te vinden op www.bodemdalingfryslan.nl

Drs. F. van der Ploeg, voorzitter

Werkzaamheden

De Commissie heeft in de verslagperiode vier keer vergaderd en wel op 12 februari, 21 mei en 19 november te Assen. Op 17 september vond een vergadering plaats in Burgum.

De Commissie heeft ook dit jaar weer veel aandacht besteed aan de waterhuishouding in het gebied Dongeradeel. Daarnaast ging de aandacht onder meer uit naar de afronding van de bouw van vier gemalen in deelgebied Burgum Noordwest, oeverwerkzaamheden op het recreatieterrein Klein Zwitserland, de mogelijke afkoop van de schade aan de ijsbaan te Burgum en de afronding van de werkzaamheden m.b.t. de riooloverstort nr. XII te Burgum West van de gemeente Tytsjerksteradiel.

Bij meldingen van schade aan gebouwen wordt eerst inspectie ter plekke uitgevoerd en vervolgens wordt een voorlopige uitspraak gedaan door de Commissie.

Partijen

De Overeenkomst bodemdaling aardgaswinning Fryslân 2006 is gesloten door enerzijds de Nederlandse Aardolie Maatschappij BV te Assen en anderzijds de provincie Fryslân en het Wetterskip Fryslân. In 2011 is de overeenkomst 2006 aangevuld omdat Smart Energy Solutions BV de winningsvergunning Donkerbroek van de NAM heeft overgenomen. (Inmiddels is deze winningsvergunning overgenomen door Tulip Oil.) Ook de eventuele claims uit dit gebied kunnen bij de Commissie worden ingediend.

De overeenkomst voorziet in de mogelijkheid dat andere belanghebbenden tot de overeenkomst toetreden en op de wijze als in de overeenkomst is voorzien, een verzoek tot vergoeding van kosten indienen. Andere belanghebbenden (overheidslichamen, bedrijven, instellingen, particulieren) kunnen zich aansluiten door de Verklaring van Toetreding te ondertekenen waarvan het model door de Commissie is vastgesteld. Van deze mogelijkheid werd in 2013 geen gebruik gemaakt.